Szigoruan bizalmas!
Készült: 1 példányban

Ty. 1158

J e g y z ő k ö n y v

a Titkárság 1979 május 22-i üléséről

Jelen vannak: a Titkárság tagjai /Kádár János és Gyenes András elvtárs kivételével/, valamint Nemes Dezső elvtárs.

A Titkárság Kádár János elvtárs megbizásából megvizsgálta Szerényi Sándor és Kun Miklós elvtárs beadványát Borsányi György Kun Béla cimü könyvéről. A Titkárság megállapitotta, hogy a könyv témája Kun Béla személyén tul érinti pártunk és a nemzetközi kommunista mozgalom történetének fontos kérdéseit. A könyvben található megalapozatlan feltételezések, egyes történelmi tények hamis beállitása politikai károkat okozhat a pártnak. A Titkárság az ügy kapcsán az alábbi határozatokat hozta:

- A könyv terjesztését le kell állitani, a terjesztésre már kiküldött példányokat vissza kell szállitani a kiadóhoz.

- Ugyancsak le kell állitani a könyv előzetes propagandáját, kritikák közlését.

Felelős: Óvári Miklós és Győri Imre elvtárs

- A könyv érdemi, politikai elbirálására a Titkárság felkéri Aczél György, Nemes Dezső, Óvári Miklós és Győri Imre elvtársat. A Politikai Bizottság junius 12-i ülésére készüljön a könyv lényeges politikai kérdéseiről és az ügy tanulságairól irásos jelentés.

Felelős: Óvári Miklós

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

- A Politikai Bizottság tagjait szóban tájékoztatni kell a Titkárság mostani sürgős intézkedéseiről, valamint arról, hogy a Politikai Bizottság junius 12-i ülésére irásos jelentés készül.

Felelős: KB Iroda

Jegyzőkönyvezte:

/ Óvári Miklós /

Látta:

/ Kádár János /

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

1

SZIGORUAN BIZALMAS!

Készült 3 pld-ban

L: Romány Pál VI. 16.

Lázár György VII. 18.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

a Politikai Bizottság 1979. június 12-én megtartott üléséről

JELEN VANNAK: Aczél György, Benke Valéria, Biszku Béla, Fock Jenő, Gáspár Sándor, Huszár István, Kádár János, Lázár György, Losonczi Pál, Maróthy László, Nemes Dezső, Németh Károly, Óvári Miklós, Sarlós István, továbbá Borbély Sándor, Brutyó János, Gyenes András, Győri Imre, Havasi Ferenc és Méhes Lajos elvtársak.
Az ülésen nem vesz részt Apró Antal elvtárs /egészségügyi okból/;
nem vesz részt továbbá Korom Mihály elvtárs.

N A P I R E N D:

1./ Jelentés a szovjet párt- és kormányküldöttség magyarországi látogatásáról
Előadó: Kádár János elvtárs
Meghívottak: Berecz János, Puja Frigyes és Roska István elvtársak

2./ Javaslat a KGST XXXIII. ülésszakán képviselendő magyar álláspontra
Előadó: Hoós János elvtárs
Meghívottak: Marjai József és Szikszay Béla elvtársak

3./ Tájékoztató az 1979. évi népgazdasági terv végrehajtásának helyzetéről
Előadó: Huszár István elvtárs
Meghívottak: Hoós János, Marjai József és Ballai László elvtársak

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

ről beérkezett észrevételek szerint az életrajzban sok ténybeli tévedés, pontatlanság, megalapozatlan vagy téves értékelés található. Mindezek eredményeként hamis összkép alakul ki Kun Béla és a KMP tevékenységéről, a KMP és a Komintern viszonyáról.

A könyvben tulzottan előtérbe kerülnek a frakcióharcok részletei, a rendőri besugók provokációi, az emigráns pletykák, a polgári sajtó rágalmainak elemzése, a konspirációs hibák, és viszonylag háttérbe szorul Kun Béla és a párt alapvető politikai, mozgalmi munkája. Kevésbé kap helyet Kun Bélának a KMP-ben, az SZKP-ban, a Kominternben végzett konstruktiv tevékenysége.

A Komintern tevékenységéről szólva a könyv szintén a negativ elemekre helyezi a hangsulyt: a forradalmi erők tulbecsülése, a "szociálfasizmus" terminológiája, a KMP vezetőinek leváltása, s végül a Komintern általános bizalmatlansága, amely a személyi kultuszos törvénysértésekhez vezetett el.

Összegezve megállapitható, hogy a fenti okok miatt nem lenne helyes a könyv forgalmazása hivatalos pártkiadványként. A könyv nem segiti elő, hogy a párttagság, különösen az ifjuság, reális képet kapjon pártunk multjáról; támadási felületet nyujt mindazoknak, akik megkérdőjelezik pártunk történelmi multját, s negativan itélik meg a Komintern tevékenységének egészét; terméketlen, felesleges vitákat vált ki pártunk és az egyes kommunisták tevékenységéről; nem nyujt megbizható támpontot a további tudományos kutatás számára.

A fentiek figyelembe vételével az alábbiakat javasoljuk:

- A Politikai Bizottság állapitsa meg a Párttörténeti Intézet és a Kossuth Könyvkiadó vezetőinek politikai felelősségét abban, hogy elmulasztották az ilyen - politikai szempont-

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

ból elsőrendüen fontos - kiadványoknál kötelező fokozott kontrollt, s ezen belül annak ellenőrzését, hogy a szerző figyelembe vette-e Nemes Dezső elvtárs észrevételeit.

- A Politikai Bizottság vegye tudomásul a könyv nyilvános terjesztésének, sajtókritikák közlésének leállitását.

- A könyvet - belső, bizalmas kiadványként - kapják meg a zárt részleggel rendelkező könyvtárak, valamint a történelmi kutatásokkal foglalkozó intézmények és tanszékek.

- A Párttörténeti Közleményekben meg kell jelentetni Nemes Dezső elvtárs észrevételeit a könyv kéziratához.

- A Politikai Bizottság ismételten hivja fel a figyelmet azokra a korábbi állásfoglalásokra, amelyek szerint a párt politikáját érintő visszaemlékezések, monográfiák és más kiadványok megjelentetésekor körültekintően kell eljárni és minden esetben biztositani kell a megfelelő lektorálást. Ezt az eljárást kell alkalmazni az intézeti kiadványoknál is.

- Megfelelő szerzői kollektiva foglalkozzék tovább Kun Béla politikai életrajzának kidolgozásával. Ennek keretében készüljön el egy tanulmánygyüjtemény Kun Béláról.

- Publikálni kell egy összeállitást a Kun Béláról szóló visszaemlékezésekből.

- Az ügy tanulságairól tájékoztatni kell a Párttörténeti Intézet és a Kossuth Könyvkiadó felelős munkatársait.

- Javasoljuk, hogy a Politikai Bizottság elvileg itélje el a történelmi multat meghamisitó tudománytalan törekvéseket, amelyek akár egyes történelmi események és személyiségek idealizálásában, akár álobjektiv deheroizálás formájában jelentkeznek, mert ezek egyaránt gátolják a történettudomány fejlődését.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

Magyar Nemzeti Levéltár

- Végül javasoljuk, hogy a Politikai Bizottság változtassa meg a párt tudományos intézeteinek felügyeleti rendjét. A jelenlegi gyakorlat szerint a párt intézetei /Párttörténeti Intézet, Társadalomtudományi Intézet/ a mindennapi munkában kizárólag az illetékes titkár felügyelete alatt müködnek, mig a Politikai Főiskola, a Népszabadság, a Kossuth Könyvkiadó az illetékes titkáron kivül a KB agitációs és propaganda osztályának hatáskörébe is tartozik. Ez utóbbihoz hasonló megoldást célszerü alkalmazni a párt tudományos intézeteinek esetében is. Ez lehetővé teszi a KB tudományos kérdésekben illetékes osztálya, a tudományos, közoktatási és kulturális osztály és a két pártintézmény közötti rendszeres munkakapcsolatok kibővitését, de nem csökkenti a KB illetékes titkárának személyes felelősségét és nem módositja egyéb kérdésekben a két intézmény párton belüli helyzetét.

Budapest, 1979. junius 5.

Óvári Miklós

/ Óvári Miklós /

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

✓ 70 pld
70 " [illegible]. 102

MSZMP KÖZPONTI BIZOTTSÁG
TITKÁRSÁGA

SZIGORUAN BIZALMAS!

Ikt.szám: H/287.

L. [illegible] 11/[illegible]

J E L E N T É S

a Politikai Bizottságnak

Borsányi György: Kun Béla című könyvéről

/A jelentést a Politikai Bizottság 1979. június 12-i ülésén megtárgyalta/

Borsányi György: Kun Béla című könyve a Párttörténeti Intézet kiadványaként a Kossuth Könyvkiadó gondozásában jelent meg 25 ezer példányban. A Titkárság 1979. május 22-i határozata szerint a könyv terjesztését és propagandáját leállították. A terjesztésre kiküldött példányokból kb 20 ezret sikerült visszaszállítani a Kiadóhoz, azaz kb 5 ezer példány került forgalomba.

A magyar párttörténetírás régi adóssága egy pártos, szubjektív elfogultságoktól mentes, politikai és szakmai szempontból igényes, tudományos színvonalú Kun Béla monográfia megjelentetése. Borsányi György próbálkozása egy ilyen munka megírására - a szerző minden fáradozása ellenére - nem volt sikeres.

A téma kidolgozottságának színvonala egyenetlen: egyes részek jól kidolgozottak, mások elnagyoltak. Esetenként lényegtelen tények nagy hangsúlyt kapnak, fontos események viszont háttérben maradnak. Egyenetlen a feldolgozás színvonala is. A szerző megbízható források vagy azok ismeretének hiányában gyakran saját feltételezéseire szorítkozik. Regényes életrajzi részletek, feltételezések keverednek

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

nagy tudományos apparátussal megalapozott tényekkel, s ezek együtt hitelesnek tüntetik fel azt is, ami tudományosan nem megalapozott. A könyvről beérkezett észrevételek szerint az életrajzban sok ténybeli tévedés, pontatlanság, megalapozatlan vagy téves értékelés található. Mindezek eredményeként hamis összkép alakul ki Kun Béla és a KMP tevékenységéről, a KMP és a Komintern viszonyáról.

A könyvben túlzottan előtérbe kerülnek a frakcióharcok részletei, a rendőri besúgók provokációi, az emigráns pletykák, a polgári sajtó rágalmainak elemzése, a konspirációs hibák, és viszonylag háttérbe szorul Kun Béla és a párt alapvető politikai, mozgalmi munkája. Kevésbé kap helyet Kun Bélának a KMP-ben, az SZKP-ban, a Kominternben végzett konstruktív tevékenysége.

A Komintern tevékenységéről szólva a könyv szintén a negatív elemekre helyezi a hangsúlyt: a forradalmi erők túlbecsülése, a "szociálfasizmus" terminológiája, a KMP vezetőinek leváltása, s végül a Komintern általános bizalmatlansága, amely a személyi kultuszos törvénysértésekhez vezetett el.

Összegezve megállapítható, hogy a fenti okok miatt nem lenne helyes a könyv forgalmazása hivatalos pártkiadványként. A könyv nem segíti elő, hogy a párttagság, különösen az ifjúság, reális képet kapjon pártunk múltjáról; támadási felületet nyújt mindazoknak, akik megkérdőjelezik pártunk történelmi múltját, s negatívan ítélik meg a Komintern tevékenységének egészét; terméketlen, felesleges vitákat vált ki pártunk és az egyes kommunisták tevékenységéről; nem nyújt megbízható támpontot a további tudományos kutatás számára.

Budapest, 1979. június 12.

Óvári Miklós s.k.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
KÖZPONTI BIZOTTSÁGA

H A T Á R O Z A T

A Politikai Bizottság tudomásul veszi a Kun Béla politikai életrajzáról készített jelentést, és az alábbiakat állapítja meg:

- A Párttörténeti Intézet és a Kossuth Könyvkiadó vezetőit politikai felelősség terheli azért, mert elmulasztották az ilyen - politikai szempontból elsőrendüen fontos - kiadványoknál kötelező fokozott kontrollt, s ezen belül annak ellenőrzését, hogy a szerző figyelembe vette-e Nemes Dezső elvtárs észrevételeit.

- A Politikai Bizottság tudomásul veszi a könyv nyilvános terjesztésének, sajtókritikák közlésének leállítását.

- A könyvet - belső, bizalmas kiadványként - kapják meg a zárt részleggel rendelkező könyvtárak, valamint a történelmi kutatásokkal foglalkozó intézmények és tanszékek.

- A Párttörténeti Közleményekben meg kell jelentetni a könyvről egy elemző bírálatot, valamint Nemes Dezső elvtárs észrevételeit a könyv kéziratához.

- A Politikai Bizottság ismételten felhívja a figyelmet azokra a korábbi állásfoglalásokra, amelyek szerint a párt politikáját érintő visszaemlékezések, monográfiák és más kiadványok megjelentetésekor körültekintően kell eljárni, és minden esetben biztosítani kell a megfelelő lektorálást. Ezt az eljárást kell alkalmazni az intézeti kiadványoknál is.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

Magyar Nemzeti Levéltár

105

- Megfelelő szerzői kollektíva foglalkozzék tovább Kun Béla politikai életrajzának kidolgozásával. Ennek keretében készüljön el egy tanulmánygyüjtemény Kun Béláról.

- Publikálni kell egy összeállítást a Kun Béláról szóló visszaemlékezésekből.

- Az ügy tanulságairól tájékoztatni kell a Párttörténeti Intézet és a Kossuth Könyvkiadó felelős munkatársait.

- A Politikai Bizottság elvileg elítéli a történelmi múltat meghamisító tudománytalan törekvéseket, amelyek akár egyes történelmi események és személyiségek idealizálásában, akár álobjektív deheroizálás formájában jelentkeznek, mert ezek egyaránt gátolják a történettudomány fejlődését.

Z á r a d é k:

A jelentést és a határozatot kapja meg:

- Aczél György elvtárs
- Nemes Dezső elvtárs
- Óvári Miklós elvtárs
- Győri Imre elvtárs
- Vass Henrik elvtárs
- Rapai Gyula elvtárs
- a Központi Bizottság osztályvezetői
- a budapesti, a megyei és a megyei jogú pártbizottságok első titkárai.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR

le
e.

106

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
KÖZPONTI BIZOTTSÁG
TITKÁRSÁGA

Szigorúan bizalmas!

Ikt. szám: H/287

Jelentés a Politikai Bizottságnak
Borsányi György: Kun Béla című könyvéről

(A jelentést a Politikai Bizottság 1979. június 12-i ülésén megtárgyalta)

Borsányi György: Kun Béla című könyve a Párttörténeti Intézet kiadványaként a Kossuth Könyvkiadó gondozásában jelent meg 25 ezer példányban. A Titkárság 1979. május 22-i határozata szerint a könyv terjesztését és propagandáját leállították. A terjesztésre kiküldött példányokból kb. 20 ezret sikerült visszaszállítani a Kiadóhoz, azaz kb. 5 ezer példány került forgalomba.

A magyar párttörténetírás régi adóssága egy pártos, szubjektív elfogultságoktól mentes, politikai és szakmai szempontból igényes, tudományos színvonalú Kun Béla monográfia megjelentetése. Borsányi György próbálkozása egy ilyen munka megírására — a szerző minden fáradozása ellenére — nem volt sikeres.

A téma kidolgozottságának színvonala egyenetlen: egyes részek jól kidolgozottak, mások elnagyoltak. Esetenként lényegtelen tények nagy hangsúlyt kapnak, fontos események viszont háttérben maradnak. Egyenetlen a feldolgozás színvonala is. A szerző megbízható források vagy azok ismeretének hiányában gyakran saját feltételezéseire szorítkozik. Regényes életrajzi részletek, feltételezések keverednek nagy tudományos apparátussal megalapozott tényekkel, s ezek együtt hitelesnek tüntetik fel azt is, ami tudományosan nem megalapozott. A könyvről beérkezett észrevételek szerint az életrajzban sok ténybeli tévedés, pontatlanság, megalapozatlan vagy téves értékelés található. Mindezek eredményeként hamis összkép alakul ki Kun Béla és a KMP tevékenységéről, a KMP és a Komintern viszonyáról.

A könyvben túlzottan előtérbe kerülnek a frakcióharcok részletei, a rendőri besúgók provokációi, az emigráns pletykák, a polgári sajtó rágalmainak elemzése, a konspirációs hibák, és viszonylag háttérbe szorul Kun Béla és a párt alapvető politikai, mozgalmi munkája. Kevésbé kap helyet Kun Bélának a KMP-ben, az SZKP-ban, a Kominternben végzett konstruktív tevékenysége.

A Komintern tevékenységéről szólva a könyv szintén a negatív elemekre helyezi a hangsúlyt: a forradalmi erők túlbecsülése, a „szociálfasizmus" terminológiája, a KMP vezetőinek leváltása, s végül a Komintern általános bizalmatlansága, amely a személyi kultuszos törvénysértésekhez vezetett el.

Összegezve megállapítható, hogy a fenti okok miatt nem lenne helyes a könyv forgalmazása hivatalos pártkiadványként. A könyv nem segíti elő, hogy a párttagság, különösen az ifjúság, reális képet kapjon pártunk múltjáról; támadási felületet nyújt mindazoknak, akik megkérdőjelezik pártunk történelmi múltját, s negatívan ítélik meg a Komintern tevékenységének egészét; terméketlen, felesleges vitákat vált ki pártunk és az egyes kommunisták tevékenységéről; nem nyújt megbízható támpontot a további tudományos kutatás számára.

Óvári Miklós s. k.

ORSZÁGOS LEVÉLTÁR